DOMSTOLENS DOM
AF 28. NOVEMBER 1973 [1]

Codrico N.V.
mod Hoofdproduktschap voor Akkerbouwprodukten
(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af College van Beroep voor het Bedrijfsleven)

Sag 138/73

Sammendrag

Landbrug — Korn — Ris — Eksportrestitutioner — Forarbejdede produkter — Bestemmelse — Fedtindhold — Inhold — Undersøgelse — Fravær af fællesskabsretlig regulering — Bevismæssig værdi — Den nationale dommers bedømmelse

(Kommissionens forordning nr. 2410/70, artikel 1; Rådets forordning nr. 1052/68, artikel 11)

Artikel 1 i forordning nr. 2410/70, sammenholdt med artikel 11 i forordning nr. 1052/68, medfører, at den nationale dommer i mangel af fællesskabsretlig regulering på dette område har beføjelse til at bedømme den bevismæssige værdi af en hvilken som helst undersøgelse udført med henblik på at konstatere fedtindholdet i de i bilaget til forordning nr. 2410/70 under positionsnumrene 11.02 A V a) og 11.02 A V b) nævnte produkter.

I sag nr. 138/73

angående en anmodning, som i henhold til EØF-traktatens artikel 177 af Beroep voor het Bedrijfsleven er indgivet til Domstolen for i den sag, som verserer for den nævnte ret mellem

Codrico N.V., Rotterdam,

og

Hoofdproduktschap voor Akkerbouwprodukten, Haag,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 1 i Kommissionens forordning nr. 2410/70 om restitutionsordninger for udførsel af

1 — Processprog: Hollandsk.

produkter forarbejdet på basis af korn og ris (JO nr. L 260 af 1. december 1970, s. 21) sammenholdt med artikel 11 i Rådets forordning (EØF) nr. 1052/68 af 23. juli 1968 om regler om indførsel og udførsel af nævnte produkter (EFT specialudgave 1968 (II), s. 317; original reference JO nr. L 179 af 25. juli 1968, s. 8),

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: R. Lecourt, præsident, A. M. Donner og M. Sørensen, afdelingsformænd, R. Monaco, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore og C. Ó Dálaigh (refererende), dommere,

generaladvokat: J. P. Warner
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Faktiske og retlige omstændigheder

Over sagens faktiske omstændigheder, begæringens genstand samt de afgivne indlæg har den refererende dommer udarbejdet følgende rapport:

I — Sagsfremstilling og retsforhandlingernes forløb

1. Ved forordning nr. 1052/68 af 23. juli 1968 vedtog Rådet gennemførelsesbestemmelserne for importafgift- og restitutionsordningen i samhandelen med tredjelande for produkter fremstillet på basis af korn og ris, fastsat i artikel 1, litra d i Rådets forordning nr. 120/67 af 13. juni 1967 om den fælles markedsordning for korn (EFT specialudgave 1967, s. 29; original reference JO nr. 117, s. 2269), og navnlig for de produkter, der er genstand for tvisten i hovedsagen og således beskrevet: »11.02 A V«, »gryn, fine gryn: af majs, med fedtinhold på:

a) 1,5 vægtprocent og derunder

b) andre varer.«

I medfør af de generelle bestemmelser og med henblik på en identitetskontrol af produkterne bestemmer den nævnte forordnings artikel 11, som i denne sag er afgørende, at »metoderne til konstatering af aske-, fedt- og stivelsesindhold samt denatureringsmetoden og alle andre i forbindelse med denne forordnings gennemførelse nødvendige analysemetoder fastlægges efter fremgangsmåden i forordning nr. 120/67/EØF, artikel 26, og forordning nr. 359/67/EØF, artikel 26.«

På grundlag af de kriterier, der er fastsat i forordning nr. 1052/68, vedtog Kommissionen forordning nr. 2410/70 af 27. november 1970, der fastsætter de restitutioner, som skal anvendes ved udførsel af produkter fremstillet på basis af korn og ris. Ifølge den nævnte forordnings artikel 1, som i denne sag er afgørende, er »eksportrestitutionerne for de produkter, der er omhandlet i artikel 1, litra d i forordning nr. 120/67/EØF ... og omfattet af bestemmelserne i forordning nr. 1052/68/EØF, fastsat i bilaget til nærværende forordning.«

Dette bilag fastsætter restitutionsbeløbet til

a) 4,694 RE pr. 100 kg for produkter nævnt under underposition »11.02 A V a)« således beskrevet: »gryn og fine gryn af majs med et fedtindhold på 1,3 vægtprocent og derunder i forhold til tørstofindholdet og med et råcelluloseindhold på 0,8 vægtprocent i forhold til tørstofindholdet,«

b) 3,990 RE pr. 100 kg for produkter under underposition »11.02 A V b)« således beskrevet: »gryn og fine gryn af majs med et fedtindhold på over 1,3 vægtprocent og til og med 1,7 vægtprocent i forhold til tørstofindholdet og med et råcelluloseindhold på 1 vægtprocent og derunder i forhold til tørstofindholdet.»

2. Som svar på en anmodning fra sagsøgeren i hovedsagen har sagsøgte i hovedsagen den 28. december 1970 udstedt et fastsættelsescertifikat for restitutioner ved eksport til tredjelande angående 1 500 000 kg netto af fine majsgryn under underposition 11.02 A V a).

Sagsøgeren i hovedsagen, et nederlandsk korneksportfirma, eksporterede den 3. februar 1971 638 500 kg fine majsgryn til Norge. Den formular, der anvendtes ved denne eksport, nævnte »underposition 11.02 A V a) i den fælles toldtarif« og angav, at det omhandlede produkt havde et fedtinhold på højst 1,3 vægtprocent og et råcelluloseindhold på højst 0,8 vægtprocent. På grundlag af disse opgivelser fastsatte sagsøgte i hovedsagen foreløbig det for denne eksport skyldige restitutionsbeløb til 114 738,45 gylden.

Resultaterne af en analyse, som »Rijkslandbouwproofstation« (statslaboratoriet for landbrugsprodukter) foretog på grundlag af en prøve, udtaget af en tjenestemand ved de nederlandske skattemyndigheder på udførselsdagen, afslørede, at prøven indeholdt, 1,5 % fedt og 0,5 % råcellulose, begge procenter målt i forhold til tørstofindholdet.

På begæring af sagsøgeren i hovedsagen blev der foretaget en ny analyse på »Rijkslandbouwproefstation«, som gav de praktisk talt samme resultater. Efter at have fået underretning om resultaterne af de ovennævnte to analyser ved skrivelse af 12. oktober fra skattemyndighederne, fandt sagsøgte i hovedsagen, at den omtvistede sending på 638 500 kg fine majsgryn i virkeligheden svarede til beskrivelsen i underposition 11.02 A V b).

Da analysen fandt sted, havde »Rijkslandbouwproefstation« bestemt fedtindholdet efter den metode, som senere blev nævnt i bilaget til Kommissionens andet direktiv af 18. november 1971 om fastsættelse af fællesskabsanalysemetoder til officiel kontrol af foderstoffer, (EFT specialudgave 1971 (III), s. 858; original reference JO nr. L 279 af 20. december 1971, s. 7). Derimod var den analyse, som sagsøgeren i hovedsagen havde foretaget i sit eget laboratorium på grundlag af prøver udtaget på udførselsdagen i overværelse af en tjenestemand ved skattemyndighederne, blevet udført efter den metode, som er beskrevet i »bilag 5« til »Bundeszollblatt nr. 4«, og som blev anvendt af de tyske toldmyndigheder.

Ifølge denne metode varierede fedtinholdet målt i forhold til tørstofindholdet i den omtvistede sending mellem 1,212 % og 1,240 %.

Ved ankomsten til Norge blev den pågældende sending ligeledes analyseret af »Statens Landbrukskjemiske Kontrollstasjon«, som fandt, at fedtindholdet målt i forhold til tørstofindholdet ikke oversteg 1,3 %. Analysen blev foretaget ved be-

nyttelse af den metode, som er beskrevet i dokumentet kaldet »Fettbestimmung in Getreide und Mahlprodukten« (bestemmelse af fedtindholdet i korn og mølleriprodukter), og som kaldes »Soxhlet-metoden«.

På grundlag af de oplysninger, som var udleveret ham af skattemyndighederne, fastsatte sagsøgte i hovedsagen herefter endeligt det for denne eksport skyldige restitutionsbeløb til 98 456,70 gylden.

3. Det er denne afgørelse, sagsøgeren i hovedsagen har appelleret til College van Beroep.

I retsmødet har han forklaret, at det af ham fremstillede produkt ikke kan sammenlignes med forderstoffer. Videre har han anført, at grunden til, at han havde anvendt den i bilag 5 til »Bundeszollblatt nr. 4« beskrevne metode til bestemmelsen til fedtindholdet, var, at de instrumenter, der satte ham i stand til at kontrollere sin produktion, udelukkende var af tysk oprindelse.

4. College van Beroep har under henvisning til EØF-traktatens artikel 177 besluttet at udsætte sagen og af forelægge Domstolen følgende spørgsmål til præjudiciel afgørelse:

1. »Medfører den rigtige fortolkning af artikel 1 i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2410/70 af 27. november 1970 — i forbindelse med artikel 11 i Rådets forordning nr. 1052/68 af 23. juli 1968 — at fedtindholdet af de produkter, der er nævnt i bilaget til forordning nr. 2410/70 under numrene 11.02 A V a) og 11.02 A V b), så længe der ikke er gået frem i henhold til bestemmelsen i artikel 11 i forordning nr. 1052/68 jfr. artikel 26 i forordning 120/67, med henblik på at fastsætte en metode til konstatering af fedtindholdet af hensyn til gennemførelsen af forordning nr. 1052/68, bør fastslås efter den metode til bestemmelse af råfedt, der er beskrevet i bilaget til Kommissionens andet direktiv af 18. november 1971 om fastsættelse af fælles analysemetoder for den offentlige kontrol med foderstoffer?

2. Endvidere: skal udelukkende den sidstnævnte metode følges, eller kan også andere metoder — f.eks. den af sagsøgeren anvendte metode, som er beskrevet i bilag 5 i Bundeszollblatt nr. 5, nævnt under sagens faktiske omstændigheder, eller den metode, der er anvendt af Statens Landbrukskjemiske Kontrollstasjon, og som er beskrevet i det under sagens faktiske omstændigheder nævnte aktstykke benævnt »Fettbestimmung in Getreide und Mahlprodukten« — også anvendes«?

5. College van Beroep's dom er blevet registreret på Domstolens justitskontor den 30. maj 1973.

I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen har Kommissionen, repræsenteret af sin juridiske rådgiver, R. C. Fischer, indgivet skriftlige indlæg den 28. august 1973.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at åbne den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Skriftlige indlæg indgivet til Domstolen af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber

Kommissionen mener, at det er på grund af omfanget af de forudgående nødvendige tekniske undersøgelser og drøftelser, som bør følge hensyn til vanskeligheder, som indførelsen af nye analysemetoder ville kunne medføre i det ene eller det andet medlemsland, at hidtil ingen analysemetode er taget i brug i henhold til artikel 11 i forordning nr. 1052/68, specielt hvad fastsættelsen af de omtvistede produkters fedtindhold angår. Kommissionen erindrer om, at der siden da er fastlagt et vist antal fællesskabsanalysemetoder til officiel kontrol med dyrefoder i medfør af Rådets direktiv af 20. juli 1970 om indførelse af fællesskabsprøveudtagningsmåder og -analyse-

metoder for så vidt angår den officielle kontrol med foderstoffer, og med hjemmel i EØF-traktatens artikler 43 og 100 (EFT specialudgave 1970 (II), s. 471; original reference JO nr. L 170, s. 2).

Disse analysemetoder er påbudt for enhver form for officiel kontrol med dyrefoder og er således obligatoriske og de eneste tilladelige ved anvendelsen af forordningerne nr. 1052/68 og 2410/70 vedrørende indførsel og udførsel af dyrefoder, i det mindste så længe ingen anden analysemetode er fastsat i henhold til bestemmelserne i artikel 11 i den første af ovennævnte forordninger (hvilket efter Kommissionens opfattelse sandsynligvis aldrig bliver tilfældet). Hvad bestemmelsen af fedtindhold angår, er disse metoder hjemlet i nr. 4 i bilaget til Kommissionens andet direktiv af 18. november 1971 om fastsættelse af fællesskabsanalysemetoder til officiel kontrol af foderstoffer (EFT specialudgave 1971 (III), s. 858; original reference JO nr. 279, s. 7). Ifølge dette direktivs artikel 2 er medlemsstaterne forpligtet til senest den 1. januar 1973 at bringe de nødvendige administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser i anvendelse for at efterkomme dette direktivs bestemmelser.

Kommissionen bemærker, at fællesskabslovgivningen ikke før den 1. januar 1973 havde foreskrevet nogen analysemetode for så vidt angår bestemmelse af fedtindholdet i medfør af forordningerne nr. 1052/68 og nr. 2410/70, og at det under disse omstændigheder tilkom medlemsstaterne, der i almindelighed er forpligtet til at foretage alle de nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af fællesskabslovgivningen, at fastlægge de analysemetoder, der skulle anvendes til gennemførelsen af den første af disse forordninger. I det foreliggende tilfælde er medlemsstaterne frit stillet til enten at foreskrive en enkelt analysemetode eller til at anvise eller tillade forskelige metoder, selvfølgelig kun for så vidt de alle fører til identiske og gyldige resultater.

I det foreliggende tilfælde henhører spørgsmålet, om den af de nederlandske myndigheder anvendte analysemetode var i overensstemmelse med den i loven foreskrevne metode, og om der i øvrigt fandtes andre gyldige metoder, under nederlandsk ret og bør ikke afgøres under retsforhandlingerne for Domstolen.

Til gengæld er spørgsmålet, om den eller de i Nederlandene foreskrevne eller tilladte metoder er tilstedelige, et fællesskabsretligt spørgsmål. Gyldigheden af den af de nederlandske myndigheder anvendte metode er i øvrigt ubestridelig, efter at den er gentaget af Kommissionen i dennes direktiv. Men da College van Beroep ikke har bestridt gyldigheden af de to andre i det foreliggende tilfælde anvendte metoder, er en undersøgelse af de eventuelle fordele og ulemper ved disse forskellige metoder unødvendig under retsforhandlingerne for Domstolen.

Kommissionen understreger, at de analysemetoder, hvorom sagen drejer sig, er de, der er fastsat inden den 1. januar 1973, da Kommissionens andet direktiv fik gyldighed i medlemsstaterne, og at dette direktiv i den omtvistede periode — fra december 1970 til februar 1971 — i øvrigt ikke engang var udstedt. Efter at det er trådt i kraft, bør de deri hjemlede analysemetoder ligeledes følges til gennemførelse af forordning nr. 1052/68 og anvendes på foderstoffer og til gennemførelse af de bestemmelser, der er fastsat på grundlag heraf, i det mindste så længe ingen anden metode er fastsat i henhold til nævnte forordnings artikel 11.

Mere i almindelighed bemærker Kommissionen, at de fællesskabsprøveudtagningsmåder og -analysemetoder, der er fastlagt og skal fastlægges i henhold til Rådets direktiv af 20. juli 1970, skal anvendes på al officiel kontrol med foderstoffer, der er anordnet på området for den fælles markedsordning for landbrugsvarer eller i anden sammenhæng, undtagen hvis visse særlige fællesskabsbestemmelser foreskriver andre metoder.

I tilslutning til den ovenfor gengivne rapport til retsmødet, og idet parterne har givet afkald på at fremsætte deres synspunkter mundtligt, har generaladvokaten den 15. november fremsat sit forslag til afgørelse.

Præmisser

1 Ved dom af 29. maj 1973, indgået til Domstolens justitskontor den 30. maj 1973, har College van Beroep voor het Bedrijfsleven i henhold til EØF-traktatens artikel 177 stillet to spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 11 i Rådets forordning nr. 1052/68 af 23. juli 1968 om regler om indførsel og udførsel af produkter forarbejdet på basis af korn og ris (EFT) specialudgave 1968 (II), s. 317; original reference JO nr. L 179 af 25. juli 1968, s. 8) og af artikel 1 i Kommissionens forordning nr. 2410/70 af 27. november 1970 om fastsættelse af restitutioner ved udførsel af nævnte produkter (JO nr. L 260 af 1. december 1970, s. 21);

2 det fremgår af henvisningsdommen, at disse spørgsmål er rejst under en sag, der drejer sig om bestemmelse af fedtindholdet af fine majsgryn, der er eksporteret fra Rotterdam til Norge, og for hvilke der er udstedt et forudfastsættelsescertifikat for restitutioner ved eksport til tredjelande;

3 det første spørgsmål drejer sig om, hvorvidt det — sålænge bestemmelserne i artikel 11 i forordning nr. 1052/68 sammenholdt med artikel 26 i forordning nr. 120/67 ikke er gennemført med henblik på at fastsætte en metode til bestemmelse af fedtindholdet til brug ved anvendelsen af nævnte forordning nr. 1052/68 — skal antages, at den rigtige fortolkning af artikel 1 i forordning nr. 2410/70 sammenholdt med artikel 11 i forordning nr. 1052/68 medfører, at fedtindholdet af de produkter, der er nævnt i bilaget til forordning nr. 2410/70 under positionsnumrene 11.02 A V a) og 11.02 A V b), bør fastslås efter den metode til bestemmelse af råfedtindhold, som er beskrevet i bilaget til Kommissionens andet direktiv af 18. november 1971 om fastsættelse af fællesskabsanalysemetoder til officiel kontrol med foderstoffer (EFT specialudgave 1971 (III), s. 858; original reference JO nr. L 279 af 20. december 1971, s. 7);

4 det andet spørgsmål drejer sig om, hvorvidt udelukkende den sidstnævnte metode bør følges, eller om det er tilladt ligeledes at anvende andre metoder, for eksempel den af sagsøgeren i hovedsagen benyttede, eller den, som blev anvendt af det laboratorium, som hans norske kunde henvendte sig til om bistand;

5 artikel 11 i forordning nr. 1052/68 bestemmer, at der til gennemførelse af forordningen skal fastlægges metoder til konstatering af fedtindholdet af produkter forarbejdet på basis af korn og ris;

6 disse bestemmelser er endnu ikke vedtaget;

7 Kommissionens andet direktiv af 18. november 1971 præciserer, at overholdelsen heraf kræver, at medlemsstaterne senest 1. januar 1973 skal sætte de nødvendige administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser i kraft;

8 tvisten i hovedsagen angår perioden fra december 1970 til februar 1971, i hvilken dette direktiv endnu ikke var udstedt;

9 i mangel af enhver fællesskabsretlig regulering på dette område tilkommer det den nationale dommer at bedømme den bevismæssige værdi af en hvilken som helst undersøgelse af de omtvistede produkter;

10 desuden tilkommer det under alle omstændigheder den nationale domsmyndighed at udtale sig om, hvorvidt der i det foreliggende tilfælde var tale om dyrefoder eller, som sagsøgeren i hovedsagen har hævdet, om produkter, som ikke kunne sidestilles med sådanne næringsmidler.

Vedrørende sagsomkostningerne

11 De udgifter, som er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, der har fremsat indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres, og da retsforhandlingerne i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser,

under henvisning til procesdokumenterne,
efter at have hørt den refererende dommers rapport,

efter at have hørt generaladvokatens forslag til afgørelse,
under henvisning til Traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig dennes artikel 177,
under henvisning til Rådets forordning (EØF) nr. 1052/68 af 23. juli 1968 og Kommissionens forordning (EØF) nr. 2410/70 af 27. november 1970,
under henvisning til protokollen vedrørende Statutten for Det europæiske økonomiske Fællesskabs Domstol, særlig dennes artikel 20,
under henvisning til procesreglementet for De europæiske Fællesskabers Domstol,

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, der er blevet forelagt af College van Beroep voor het Bedrijfsleven i overensstemmelse med denne rets dom af 29. maj 1973, for ret:

Artikel 1 i forordning nr. 2410/70, sammenholdt med artikel 11 i forordning nr. 1052/68 medfører, at den nationale dommer i mangel af fællesskabsretlig regulering på dette område har beføjelse til at bedømme den bevismæssige værdi af en hvilken som helst undersøgelse udført med henblik på at konstatere fedtindholdet i de i bilaget til forordning nr. 2410/70 under positionsnumrene 11.02 A V a) og 11.02 A V b) nævnte produkter.

Lecourt Donner Sørensen

Monaco Mertens de Wilmars Pescatore Ó Dálaigh

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 28. november 1973.

Justitssekretæren
A. Van Houtte

Præsidenten
R. Lecourt